ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

НАСЛЕДСТВО.БГ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

АРХИВ „ИЗОБРАЗИТЕЛНИ ИЗКУСТВА“

ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ИЗКУСТВАТА

Основите на днешния **архив „Изобразителни изкуства“** са положени от Асен Василиев – първият щатен сътрудник в Института за изобразително изкуство – назначен през 1950 г. Той развива системна събирателска дейност, която води до натрупването на голям масив от архивни документи, фотографии и артефакти. През 50-те г. на XX в. Асен Василиев извършва посещения и анкети в домовете на редица български художници, записва спомени и автобиографии, получава снимки и документи от техните лични архиви. Участието му в научноизследователските експедиции на БАН в Добруджа, Родопите, Северозападна и Западна България от средата на миналия век, допринася за популяризиране на художественото наследство по нашите земи. По-късно, голяма част от тези материали са предадени в Научния архив на БАН и днес са в основата на сбирка № XIII (Изкуствознание).

228

БАН — ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВОЗНАНИЕ

МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ: Сандански Арх. музей

НЕГАТИВ 8389/1

6/7

НАИМЕНОВАНИЕ Надгр. стела

РАЗМЕРИ

МАТЕРИАЛИ И ТЕХНИКА

СНИМКА Д. Шестаков, А. Михайлов

Архивът на тогавашния Институт за изобразително изкуство се обогатява и от експедиции и работа на терен, както и с материали, събирани за монографиите на сътрудниците на Института, посветени на значими паметници на старото българско изкуство или на отделни художници. През 50-те г. започва систематичното заснемане на художествени произведения, като отделно се закупуват фотографии на културни ценности. Една от първите откупки се състои от 35 стъклени негатива от стенописите на скалните църкви при с. Иваново, Русенско. Командировките на сътрудниците в страната също има важно значение за бързото натрупване на огромен фотографски материал. Първият фотограф в Института е Димитър Карадимчев, назначен през месец април 1960 г. Значителен принос във формирането и обогатяването на фотоархива имат и фотографите Мария Радева, Константин Шестаков, Людмил Донков, Екатерина Зашева, Анатоли Михайлов, Антон Петков и др.

През 1950 г. се поставя началото и на мащабна картотека с библиография на българското изобразително изкуство. През 60-те и 70-те години вече работи група от проучватели, които издирват архивни материали и библиография за български художници. Системно са документирани колективни и индивидуални изложби на творби на български артисти от различни поколения. На по-късен етап архив „Изобразителни изкуства" започва да се обогатява и с материали, свързани с различни изследователски проекти на сътрудниците на Института. От особено значение е работата на чл. кор. проф. Елка Бакалова, доц. д-р Ваня Попова, проф. д-р Бисерка Пенкова, чл. кор. проф. Иванка Герова и много други. Натрупването и опазването на ценни архивни фондове продължава и до днес.

Фотоархив „Изобразителни изкуства“ (АИИИзк II.1) съдържа негативи, диапозитиви, стъклени плаки, аналогови и дигитални фотографии. В архива се съхраняват кадри на антични мозайки и скулптура, средновековни църкви и манастири, ръкописи, щампи, църковна утвар, иконостаси, кавалетни и монументални творби на художници. От 60-те години XX в. започва системното документиране на паметници на античното изкуство от колекциите на РИМ-Благоевград, РИМ-Хасково, АМ-Пловдив, РИМ-Враца, РИМ-Силистра, АМ-Сандански и др. Фотографии са постъпили във фондовете на ИИИзк и като илюстративен материал към Енциклопедия на българското изкуство, списание „Проблеми на изкуството“ и други печатни издания. Фотоархивът на ИИИзк е изключително интересен за изследователите, защото една голяма част от документираните паметници и материали не са съхранени.

Марина Колева
Иван Ванев
Майа Захариева
Руслан Стойчев